

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Çeviren, Okan TAŞDELEN, İnsan Hakları Hukukçusu ve AİHM Eski B Hukukçusu, @O_TSDLN, 2021. [Daha önce Patreon sayfamda “<https://www.patreon.com/posts/52605603>” yayımlanmıştır] Bu özet çeviriyi yayımlama izni, yalnızca HUDOC’a konulması için verilmiştir. Çevirmene atıfta bulunmak kaydıyla alıntılanabilir.

© Translated by Okan TAŞDELEN, Human Rights Legal Expert and Former B Lawyer of the ECHR, @O_TSDLN, 2021. [Already published on my Patreon page “<https://www.patreon.com/posts/52605603>”] Permission to re-publish this summary translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in HUDOC. It may be reproduced with a reference to the translator.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

BÜYÜK DAİRE

KURT/AVUSTURYA*

(Başvuru No. 62903/15, 15/06/2021)

2. madde (esas) • Pozitif yükümlülükler • Aile içi şiddetle suçlanan ve konuttan yasaklanan babası tarafından çocuğun öldürüleceğine yönelik fark edilebilir gerçek ve yakın tehlikenin yokluğunda yeterli koruyucu tedbirler • Tehlikenin nitelik ve düzeyinin değerlendirilmesinin, koruyucu icrai tedbirler alma şeklindeki Osman pozitif yükümlülüğünün ayrılmaz bir parçası olduğu • Kendine özgü aile içi şiddet bağlamını gereğince dikkate alarak tehlikenin gerçeklik ve yakınlığının müstakil, proaktif ve kapsamlı bir analizi yükümlülüğü • İcrai tedbirlerin değerlendirilen tehlikenin düzeyine göre yeterli ve orantılı olacağı • Ulusal makamların hususi özen gösteren ve yukarıdaki yükümlülüklerle uygun karşılığı

YARGILAMA USULÜ

Dava, Avusturya Cumhuriyetine karşı 16 Aralık 2015 tarihinde Avusturya vatandaşı Bayan Şenay Kurt tarafından yapılmıştır.

Başvuran bilhassa, onu ve çocuklarını şiddete eğilimli kocasından korumakta Avusturya makamlarının başarısız olduğunu ve bunun çocuğunun öldürülmesiyle sonuçlandığını iddia etmiştir.

* Orijinal dillerdeki karar için bkz. “<http://hudoc.AİHM.coe.int/eng?i=001-210463>” (İngilizce) veya “<http://hudoc.AİHM.coe.int/eng?i=001-210746>” (Fransızca).

Davaya bakan Daire, Sözleşme'nin 2. maddesinin esasa ilişkin yönünün ihlal edilmediğine oybirliğiyle karar vermiştir.

Başvuran, Sözleşme'nin 43. maddesi uyarınca davanın Büyük Daireye gönderilmesini talip etmiş; Büyük Daire Paneli, 04 Kasım 2019 tarihinde, bu talebi kabul etmiştir.

Avrupa Konseyi Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddete Karşı Eylem Uzmanlar Grubu'ndan (GREVIO), Avrupa Şiddete Karşı Kadınlar Ağı'ndan (WAVE), Şiddete Karşı Kadınların Ağı'ndan (*Donne in Rete Contro la Violenza* - D.i.Re), Avusturya Özerk Kadın Barınakları Derneği'nden (*Verein Autonome Österreichische Frauenhäuser* - AÖF), ortak olarak Avrupa İnsan Hakları Savunma Merkezi (EHRAC) ve Eşitlik Şimdi'den, Avusturya Şiddetten Koruma Merkezleri Federal Birliği'nden (*Bundesverband der Gewaltschutzzentren Österreichs*) ve Kadınların Popüler Grişimi 2.0'dan (*Frauenvolksbegehren 2.0*) üçüncü taraf görüşleri alınmıştır.

Strazburg'daki İnsan Hakları Binasında, 17 Haziran 2020 tarihinde, video konferans yoluyla bir duruşma yapılmıştır.

OLAYLAR VE OLGULAR

Başvuran Şenay Kurt, 1978 doğumlu bir Avusturya vatandaşıdır ve Unterwagram'da (Avusturya) yaşamaktadır. Bayan Kurt, E. ile 2003 yılında evlenmiştir. İki çocukları vardı: 2004 doğumlu A. ve 2005 doğumlu B.

I. BAŞVURANIN OĞLUNUN ÖLÜMCÜL BİÇİMDE VURULMASINA GÖTÜREN OLAYLAR

A. E.'ye Karşı Çıkarılan İlk Yasaklama ve Koruma Emri ve Devamındaki Yargılama

Başvuran, 10 Temmuz 2010 tarihinde polisi aramış ve kocasının onu dövdüğünü bildirmiştir. Polis, başvuranda kocasının dayakları yoluyla maruz kaldığını söylediği yara izlerini (dirseğinde ve üst kolunda hematomlar) kaydetmiştir.

Polis, Güvenlik Polis Yasası'nın 38a maddesi uyarınca, başvurana diğer hususların yanı sıra kocasına karşı geçici uzaklaştırma emri talep etme olanağını bildiren bir broşür vermiştir.

E., suçlamalara ilişkin olarak eşiyle bir sorunun olmadığını fakat bir gün önce kendi kardeşiyle kavga ettiğini söylemiştir. E.'nin silah sahibi olduğuna dair herhangi bir belirti yoktur. E.'ye karşı, Güvenlik Polis Yasası'nın 38a maddesine uygun olarak bir yasaklama ve koruma emri çıkarılmıştır. Bu emir, 14 gün aile konutundan ve başvuranın anne babasının

konutundan ve her ikisini çevreleyen alanlardan uzak kalmasını zorunlu kılmaktaydı. E.'nin emre uygun davrandığı anlaşılmaktadır. Polis, 20 Aralık 2020 tarihinde E.'ye cezai suçlama yöneltecek olan savcılığa bir rapor sunmuştur.

Graz Bölge Ceza Mahkemesi, 10 Ocak 2011 tarihinde, E.'yi hem müessir fiilden hem de tehlikeli tehdit yapmaktan suçlu bulmuş ve denetim serbestlikle üç yıl ertelemeli üç ay hapis cezasına mahkûm etmiştir. Başvuran, davada eşine karşı tanıklık yapmayı reddetmiştir.

B. E.'ye Karşı Çıkarılan İlk Yasaklama ve Koruma Emri ve Devamındaki Yargılama

Şiddetten Koruma Merkezinden danışmanının eşlik ettiği başvuran, 22 Mayıs 2012 tarihinde St Pölten İlçe Mahkemesine gitmiş ve boşanma davası açmıştır.

Aynı gün saat 13.05'te, başvuran, tecavüzden ve tehlikeli tehditlerde bulunmaktan dolayı kocasını polise ihbar etmiştir. Başvuran, aile içi şiddet vakalarına bakmakta tecrübeli bir bayan polis tarafından dinlenilmiştir. Başvuran olayları detaylı biçimde anlatmıştır. Polis, başvuranın maruz kaldığı yaralanmaların (boğazındaki hematomlar ve yanağındaki çizikler) fotoğrafını çekmiştir.

Olağan prosedüre uygun olarak, polis tarafından suçluların önceki yasaklama ve koruma emirlerinin, geçici uzaklaştırma emirlerinin ve geçici tedbirleri de kapsayan kişisel bilgilerini içeren merkezi elektronik veri bankasında online bir araştırma gerçekleştirmiştir. Ateşli silah kütüğü de kontrol edilmiş ve başvuranın kocasının silaha sahip olmadığı anlaşılmıştır.

Başvuranın meseleyi polise bildirmesinin ardından; iki polis görevlisi (bir bayan ve bir erkek), E. ve çocuklarının bulunduğu aile konutuna başvuranı götürmüştür. Polislerin konuştuğu çocuklar, babalarının annelerine vurduğunu ve onları da devamlı tokatladığını belirtmiştir.

E., sorgulanacağı polis merkezine kendi isteğiyle polis görevlileriyle birlikte gitmiştir. Polis görevlileri, saat 17:15'te, E. hakkında aile konutundan ayrılmasını zorunlu kılan ve oraya ve çevreleyen aralara iki hafta dönmesini yasaklayan bir yasaklama ve koruma emri çıkarmıştır. Emir, başvuranın anne babasının konutundan ve çevreleyen alanlardan da onu men etmektedir. Aile konutunun anahtarları ondan alınmıştır.

Yasaklama ve koruma emrine ilişkin polis raporu, başvuranı “gözü yaşlı ve çok kormuş” olarak tanımlamıştır. E., “orta derecede kaygılı” ve “işbirlikçi” olarak tanımlanmıştır. “Yakın tehlikeli saldırı göstergeleri” başlığı altında, bir tecavüzün bildirildiği, hematomlar şeklinde şiddet kanıtlarının bulunduğu, sürekli tehditlerin olduğu ve çocukların devamlı tokatlandığı

belirtilmiştir. “Tehlike oluşturan kişiden artan risk göstergeleri” başlığı altında, şimdiki ve daha önceki bilinen bildirilmiş ve bildirilmemiş şiddet eylemleri, artan gerilim (şiddetin meydana gelmesinde ve ciddiyetinde artış), mevcut stres faktörleri (işsizlik, boşanma, eşten/çocuklardan ayrılma vb.) ve şiddeti küçümsemeye/inkâra güçlü meyil not edilmiştir.

22 Mayıs 2012 gecesi saat 18:10’da, polis, nöbetçi savcayı durumdan haberdar etmiştir. Savcılık aynı gün, tecavüz, müessir fiil ve tehlikeli tehditlerde bulunma suçlarında soruşturma başlatmıştır.

Saat 18:50’den 19:25’e kadar, çocuklar A. ve B., büyük babalarının evinde polisçe, babaları tarafından maruz bırakıldıkları şiddete ilişkin olarak dinlenmiştir. Her iki çocuk da babalarının sık sık onlara vurduğunu ve bağırдыğı ve annelerine de aynı şekilde davrandığı şeklindeki önceki ifadelerini teyit etmiştir.

Saat 23:20’de, yetkili polis görevlisi, başvuranın eşi hakkındaki ceza soruşturmasının bulgularına ilişkin raporu başvuranın, çocuklarının ve E.’nin sorgusuyla birlikte savcılığa e-postayla göndermiştir.

Yasaklama ve koruma emrinin çıkarılması hakkındaki artan risk göstergelerinin listesini içeren polis raporu ise savcılığa gönderilmemiştir.

St Pölten Federal Polis Birimi, 23 Mayıs 2012 tarihinde E. hakkındaki yasaklama ve koruma emrinin hukukiliğini değerlendirmiştir. Delillerin E.’nin ailesine karşı şiddet uyguladığını “tutarlı ve kesin olarak” gösterdiğini ve yasaklama ve koruma emrinin bu itibarla yasal olduğunu tespit etmiştir.

E., 24 Mayıs 2012 tarihinde saat 09:00’da, çocuklarıyla irtibat kurmasının mümkün olup olmadığını araştırmak için kendiliğinden polis merkezine gitmiştir. Polis, bu vesileyle onu sorgulamıştır. Bahsedilen sorguyu takiben, E.’ye karşı Ceza Kanunu’nun 92. maddesi uyarınca küçük yaştaki, genç veya savunmasız kişilere eziyet veya bunları ihmalden ilave suçlamalar getirilmiştir.

Savcı, 24 Mayıs 2012 tarihinde, St Pölten Bölge Mahkemesinde başvurayı ve çocukları çapraz sorguya almasını ve bir çocuk psikolojisi uzmanının müdahil olmasını talep etmiştir.

II. BAŞVURANIN OĞLUNUN ÖLÜMCÜL BİÇİMDE VURULMASI

E., 25 Mayıs 2012 tarihinde, A. ve B.’nin okuluna gitmiştir. A.’nın öğretmenine, para vermek istediğı için oğluyla özel olarak konuşup konuşamayacağını sormuştur. Ailedeki sorunlara dair bilgilendirilmemiş olduğunu daha sonradan beyan eden öğretmen, bunu kabul

etmiştir. A., sınıfa dönmeyince; onu aramaya başlamıştır. Onu okulun bodrumunda başından vurulmuş şekilde bulmuştur. A., yoğun bakıma alınmıştır. Olaya şahitlik etmiş olan kız kardeşi B., yaralanmamıştır. E. hakkında hemen bir yakalama kararı çıkarılmıştır.

Başvuranın Şiddetten Korunma Merkezinden danışmanı, E.'nin böyle bir suç işleyeceğini asla düşünmemiş olduğunu belirtmiştir. A.'nın öğretmeni, hiçbir zaman çocukta herhangi bir yara ya da aile içi şiddet mağduru olabileceğine dair diğer herhangi bir emare fark etmediğini söylemiştir.

E., aynı gün saat 10:15'te, kendisini vurarak intihar etmiş şekilde aracında ölü bulunmuştur.

A., 27 Mayıs 2012 tarihinde, yaralarına yenik düşmüş ve ölmüştür.

III. RESMİ SORUMLULUK YARGILAMASI

Bayan Kurt, 11 Şubat 2014 tarihinde, resmi sorumluluk işlemlerini başlatmıştır. Polise bildirmesinin ardından savcılığın 22 Mayıs 2012 tarihinde E.'nin tutuklanmasını talep etmesi gerektiğini ve ailesine yönelik olarak kocasının yeniden suç işleyeceğine ilişkin gerçek ve yakın bir tehlikenin var olduğunu ileri sürmüştür. Ona göre, yasaklama ve koruma emrinin yeterli koruma sunmayacağı yetkililer bakımından açık olmalıydı. Başvuran, manevi tazminat olarak 37.000 avro istemiştir.

St Pölten Bölge Mahkemesi, 14 Kasım 2014 tarihinde, başvuranın davasını reddetmiştir. Mahkeme, o vakitlerde yetkililerin elinde olan bilgiler dikkate alındığında A'nın hayatına yönelik yakın bir tehlikenin olmadığına hükmetmiştir. E. hakkında bir yasaklama ve koruma emri çıkarılmıştı ve E., kamusal alanda daha önce hiç saldırgan davranmamıştı. 2010'daki emre uygun davranmıştı ve 2012'deki olaya kadar başkaca bir hatalı davranışı bildirilmemişti. Bir tabancaya sahip olduğuna veya bir tane edinmeye çalıştığına dair herhangi bir belirti de yoktu. Emrin ardından E., polisle işbirliği yapmış ve saldırgan bir tutum sergilememiştir. Bölge Mahkemesi, başvuranın duruşmada polisin kocasının işbirlikçi olduğu ve saldırgan olmadığı izlenimi edinebileceğini değerlendirmiştir. Başvuranın, E.'nin başkalarına karşı her zaman arkadaşça ve kibar olduğunu söylemesini de konuyla ilgili bulmuştur. Mahkeme, başvuranın ve çocuklarının korunma hakları ile E.'nin Sözleşme'nin 5. maddesi altındaki haklarını tartmış ve tutuklamanın ancak son çare olarak kullanılabileceğine hükmetmiştir. Onun yerine daha az müdahaleci bir tedbire, yani yasaklama ve koruma emrine, hükmedilmiştir. Mahkeme, savcılığın bu itibarla E.'yi tutuklamamak suretiyle hukuka aykırı veya sorumlu davranmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Bayan Kurt, boşanma davası açmasının ardından artan bir E. tarafından yeni şiddet eylemleri tehlikesinin bulunduğu savcılığın farkında olması gerektiği iddiasını yineleyerek istinafa gitmiştir.

Viyana İstinaf Mahkemesi, 30 Ocak 2015 tarihinde, istinaf talebini reddetmiştir. Hâlihazırda St Pölten Bölge Mahkemesince ortaya konan gerekçelerle, bilhassa kamusal bir alanda böyle bir tehlikenin mevcudiyetini varsaymak için yeterince belirli gerekçelerin bulunmadığını tespit etmiştir. Savcılık, bir kişiyi tutuklamak veya tutuklamamak hususunda belirli bir takdir hakkına sahiptir. Savcılık, mevcut bilgiler ve önündeki olayın olguları temelinde karar vermek zorundaydı. Önemli olan şey, ilgili vakitte, E.'nin başvurana ve çocuklarına karşı yeni ciddi suçlar işleyebileceğine ilişkin gerçek ve bireysel tehdit olduğunu akla getirecek ciddi gerekçelerin olup olmadığıdır.

Yüksek Mahkeme, 23 Nisan 2015 tarihinde, başvuran tarafından yapılan olağanüstü temyiz talebini reddetmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME'NİN 2. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

102. Başvuran ilk olarak, Sözleşme'nin 2, 3 ve 8. maddelerine dayanarak Avusturya makamlarının onu ve çocuklarının şiddet eğilimli kocasına karşı korumakta başarısız olduğundan şikâyet etmiştir.

103. İkinci olarak ise o vakitlerde yasaklama ve koruma emirleri çocuk bakım kurumlarına genişletilemediğinden, aile içi şiddet bağlamında çocukların korunmasına ilişkin yasal çerçevenin yetersiz olduğundan şikâyet etmiştir.

AİHM'in Değerlendirmesi

1. Genel İlkeler

(a) Genel Olarak 2. Madde Altındaki Pozitif Yükümlülükler

157. 2/1 maddenin ilk cümlesi, devlete sadece kasıtlı ve hukuka aykırı olarak yaşama son vermekten kaçınmasını değil; aynı zamanda yetkisi dâhilinde bulunan kişilerin hayatlarını korumak için uygun adımlar atmasını da buyurmaktadır (bkz. *Osman/Birleşik Krallık*, 28 Ekim 1998, § 115, Kararlar Derlemesi 1998-VIII; *Calvelli ve Cigliio/İtalya* [BD] No. 32967/96, § 48, AİHM 2002-I). Bu yükümlülük öncelikle, kişilere karşı suçların önlenmesini caydıracak etkili cezai hükümlerin yürürlüğe konmasını ve bunun, belirtilen

hükümlerin ihlallerini önleyecek, bastırarak ve cezalandırılacak kolluk mekanizmasıyla desteklenmesini kapsamaktadır. Bu ayrıca, belirli koşullarda yetkililerin, hayatı başka bir bireyin suç eylemleri tehlikesi altında bulunan bir kişiyi koruyacak önleyici icrai tedbirler almaları şeklindeki pozitif bir yükümlülüğe kadar uzanmaktadır (bkz. *Osman/Birleşik Krallık*, yukarıda anılan, § 115; *Kontrová/Slovakya*, No. 7510/04, § 49, 31 Mayıs 2007; *Opuz/Türkiye*, No. 33401/02, § 128, AİHM 2009).

158. Pozitif yükümlülüğün kapsamının, yetkililere imkânsız veya orantısız bir yük yüklemeyecek şekilde yorumlanması gerekir. Bu itibarla, hayata yönelik her tehdit iddiası, yetkililer için bu tehlikenin gerçekleşmesini önlemek için icrai tedbirler alma şeklinde bir Sözleşme yükümlülüğü getirmemektedir. Bu pozitif yükümlülüğün ortaya çıkması için yetkililerin üçüncü bir kişinin suç eylemlerinden dolayı belirli bir bireyin hayatına yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin varlığını bildiğinin veya bilmeleri gerektiğinin ve makul şekilde değerlendirildiğinde bu tehlikeyi önlemesi beklenebilecek yetkileri dâhilindeki tedbirleri almakta kusur gösterdiklerinin ortaya konulması gerekir ("*Osman testi*" diye bilinmektedir; bkz. *Osman/Birleşik Krallık*, § 116).

159. AİHM, koruyucu icrai tedbirler alma görevinin bir sonuç değil, araç yükümlülüğü olduğunu kaydetmektedir. Dolayısıyla, yetkililerin yetkileri dâhilindeki gerekli uygun tedbirleri aldıkları ve bu tedbirlerin yine de istenen sonucu elde etmekte yeterli olmaması, devletin 2. madde uyarınca koruyucu icrai tedbirler alma yükümlülüğünün ihlal edildiği tespitini haklı kılmaya tek başına yetmemektedir. AİHM diğer taraftan, tehlikenin niteliğinin ve düzeyinin değerlendirilmesinin de bu yükümlülüğün ayrılmaz bir parçası olduğunu gözlemlemektedir. Böylece, devletin 2. madde altındaki yükümlülüğüne uyup uymadığının incelenmesi hem yetkililerce yapılan tehlike analizinin yeterliliğini hem de böyle bir risk tespit edilmişse veya tespit edilmesi gerekiyorsa, alınan önleyici tedbirlerin yeterliliğini kapsamaktadır.

160. Gerçek ve yakın bir tehlikenin gerçekleştiği somut bir vaka, ilgili vakitte yetkililerce bilinen şeylerin bakış açısından değerlendirilmelidir.

(b) Aile İçi Şiddet Bağlamında 2. Madde Altındaki Pozitif Yükümlülükler

(i) Genel Mülahazalar

161. Fiziksel saldırıdan cinsel, ekonomik veya sözlü suiistimale kadar uzanabilen aile içi şiddet meselesi, bireysel bir olayın ötesine geçmektedir. Tüm üye devletleri değişen derecelerde etkileyen ve genellikle kişisel ilişkilerde ya da kapalı devrelerde gerçekleştiğinden her zaman kamusal alanda görünür olmayan ve mağdurların kahir ekseriyetini kadınlar oluşturmakla

birlikte farklı aile üyelerini etkileyen genel bir problemdir (bkz. *Opuz/Türkiye*, yukarıda anılan, § 132; *Volodina/Rusya*, No. 41261/17, § 71, 09 Temmuz 2019).

163. Aile şiddetin mağduru olan çocuklar, hassaten savunmasız bireylerdir ve özellikle devletlerin Sözleşme'nin 2. maddesi altındaki pozitif yükümlülüklerinin bir sonucu olarak, kişisel bütünlüğün böylesine ağır ihlallerine karşı etkili caydırıcılık formunda devlet koruması hakkına sahiptirler (bkz. *Opuz/Türkiye*, yukarıda anılan, § 132; *Talpis/İtalya*, No. 41237/14, § 99, 02 Mart 2017; *Volodina/Rusya*, yukarıda anılan, § 71, 09 Temmuz 2019). Ortak hane halkına mensup olan çocuklara yönelik şiddet, failer tarafından eşlerine karşı nihai ceza şekli olarak kullanılabilir.

164. Hayata yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin varlığı, aile içi şiddetin kendine özgü bağlamı gereğince hesaba katılarak ele alınmalıdır. Böyle bir durumda bu, her şeyin ötesine aile birimi içinde birbirini izleyen şiddet vakalarının yeniden meydana gelişini dikkate alma meselesidir (bkz., her ikisi de yukarıda anılan, *Talpis/İtalya*, § 122 ve *Volodina/Rusya*, § 86 ve *Munteanu/Moldova*, No. 34168/11, § 70, 26 Mayıs 2020).

(ii) *Aile İçi Şiddet İddialarına Derhal Karşılık Verme Şartı*

165. AİHM en başta, aile içi şiddet iddialarına yönelik hızlı bir karşılığın yetkililerden beklendiğini yinelemektedir (bkz. *Talpis/İtalya*, yukarıda anılan, § 114). Yetkililerin bir aile içi şiddet şikâyeti almalarının ardından hızlıca hareket etmekte kusur gösterdiklerini tespit ettiğinde; AİHM, hareket etmekteki bu kusurun, böyle bir şikâyeti herhangi bir etkililikten yoksun kıldığını ve şiddet eylemlerinin yeniden meydana gelmesine yol açan bir cezasızlık hali oluşturduğuna hükmetmiştir (bkz. *Halime Kılıç/Türkiye*, No. 63034/11, § 99, 28 Haziran 2016; *Talpis/İtalya*, yukarıda anılan, § 117).

166. AİHM dahası, aile içi şiddet vakalarını ele alırken yetkililerden hususi bir özenin beklendiğini yeniden teyit etmektedir (bkz. *M.G./Türkiye*, No. 646/10, § 93, 22 Mart 2016; *Volodina/Rusya*, yukarıda anılan, § 92; *Barsova/Rusya*, No. 20289/10, § 35, 22 Ekim 2019).

(iii) *Risk Analizine İlişkin Yükümlülükler*

167. AİHM'in elindeki karşılaştırmalı hukuk bilgileri, bir aile içi şiddet mağdurunun yeni şiddet tehlikesi altında olup olmadığına karar vermek için üye devletlerin tümünde bir risk analizi gerçekleştirildiğini göstermektedir. İstanbul Sözleşmesi'nin 51. maddesi uyarınca da ölümcüllük tehlikesinin, durumun ciddiyetinin ve yinelenen şiddet tehlikesinin değerlendirilmesi, aile içi şiddet olaylarındaki önlemenin hayati unsurudur.

168. AİHM, bir aile içi şiddet mağdurunun hayatına yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin olup olmadığını bilecek bir durumda olmak için, yetkililerin müstakil, proaktif ve kapsamlı bir ölümcüllük risk analizi yapma yükümlülüğü altında olduğunu kaydetmektedir.

169. “Müstakil” ve “proaktif” terimleri, yetkililerin sadece mağdurun risk algısının dayanmamaları ve bunu kendi değerlendirmeleriyle tamamlama yükümlülüğüne işaret etmektedir. Gerçekten de yetkililerin, aile içi şiddet mağdurlarının içinde bulundukları istisnai psikolojik durumdan dolayı, mağdurun tüm ilgili detayları sağlamasına dayanmaktan ziyade; ilgili tüm bilgileri elde etmek için diğer devlet kurumları da dâhil olmak üzere ilgili soruları sorma yükümlülüğü vardır (karşılaştırma için bkz. *Valiulienė/Litvanya*, No. 33234/07, § 69, 26 Mart 2013; *T.M. ve C.M./Moldova Cumhuriyeti*, No. 26608/11, § 46, 28 Ocak 2014).

171. Risk analizi bağlamındaki “kapsamlılık”, herhangi bir resmi soruşturmayı nitelmesi gereken bir unsurdur ve aile içi şiddet vakalarıyla da aynı derecede alakalıdır. İyi yetiştirilmiş kolluk görevlilerinin yargılarının her bir olayda elzem olmakla birlikte; AİHM, özel risk faktörlerine işaret eden ve geçerli kriminoloji araştırmaları ve aile içi şiddet vakalarındaki en iyi uygulamalar temelinde geliştirilmiş olan standart kontrol listesi kullanımının, yetkililerin risk analizinin kapsamlılığına katkıda bulunabileceğini değerlendirmektedir.

172. AİHM, aile içi şiddet mağdurlarıyla ilgilenen yetkililerin, aile içi şiddetin dinamiklerini anlamaları için özellikle risk analiz araçları yönünden düzenli eğitim ve farkındalık artırımı almalarının ve böylelikle bunların mevcut herhangi bir tehlikeyi daha iyi değerlendirmelerini ve ölçmelerini, uygun biçimde karşılık vermelerini ve mağdurların derhal korunmasını temin etmelerini sağlamanın önemli olduğunu farkındadır.

173. AİHM ayrıca, aile içi şiddetten birkaç kişi doğrudan veya dolaylı etkilenmişse, herhangi bir risk analizinin bütün olası mağdurları sistematik bir şekilde belirlemeye ve ele almaya meyilli olması gerektiğini düşünmektedir. Yetkililer, değerlendirmelerini yaparken, neticenin bunlardan her biri için farklı risk düzeyi olasılığı olabileceğini akılda tutmalıdır.

174. Risk analizinin amacı, belirlenen tehlikeyi yönetmek ve mağdurlara koordineli bir güvenlik ve destek sağlamaktır. Bu, kolluk makamlarının riskler hakkındaki bilgileri paylaşması ve verilecek desteği çocuklar bakımından öğretmenler de dâhil olmak üzere tehlike altındaki kişilerle düzenli ilişkiye giren ilgili diğer paydaşlarla koordine etmesi anlamına gelmektedir. AİHM, yetkililerin risk analizinin sonucundan mağduru/mağdurları bilgilendirmesi gerektiği ve gerekiyorsa mevcut yasal ve icrai koruma tedbirleri hususunda tavsiye ve rehberlik sağlaması gerektiği görüşündedir.

175. Osman testindeki “yakın” terimine dönecek olursak; AİHM, yakınlık standardının bu bağlamda uygulanmasının aile içi şiddet vakalarının kendine özgü özelliklerini ve Osman’da olduğu gibi olay temelli durumlardan ayrıldıkları biçimleri dikkate alması gerektiğini değerlendirmektedir. AİHM, çok sayıda diğer davalarda, aile içi şiddet geçmişi olan kişilerin kayda değer bir yeni şiddet tehlikesi, bazen muhtemelen ölümcül nitelikte, arz ettiklerini gözlemlemiştir (bkz. *Opuz/Türkiye*, yukarıda anılan, § 134; *Eremia/Moldova Cumhuriyeti*, No. 3564/11, § 59, 28 Mayıs 2013; *Mudric/Moldova Cumhuriyeti*, No. 74839/10, § 51, 16 Temmuz 2013; *B./Moldova Cumhuriyeti*, No. 61382/09, §§ 52 ve 53, 16 Temmuz 2013).

176. “Yakın” terimi, net bir tanımını sunmamaktadır. Meseleye ilişkin içtihatlarında AİHM, belirli bir olayda saldırının kesin yer ve zamanı tahmin edilememekle birlikte, aile içi şiddet vakalarındaki gerginlik artışının alışlageldik gidişatını dikkate alarak “yakın tehlike” kavramı klasik *Osman*-türü durumlardan daha esnek bir tarzda uygulamıştır. Ancak AİHM, yetkililere imkânsız ya da orantısız bir yükün yüklenmemesi gerektiğini de vurgulamaktadır (bkz. *Osman/Birleşik Krallık*, yukarıda anılan, § 116).

(iv) *İcrai Tedbirlere İlişkin Yükümlülükler*

177. AİHM, yetkililerin belirlenen bir veya daha fazla bireyin hayatına yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin olduğunu tespit ettiklerinde; icrai tedbirler alma pozitif yükümlülüklerinin devreye girdiğini yinelemektedir.

178. Böyle icrai önleyici ve koruyucu tedbirler, mümkün olduğunca hızlı biçimde tehlikeli durumu önlemeyi amaçlamaktadır (karşılaştırma için bkz. *Talpis/İtalya*, yukarıda anılan, § 114). Birkaç olayda AİHM, tamamen hareketsiz kalmasalar bile; almış oldukları tedbirler istismarcıyı yeni şiddet eylemleri gerçekleştirmesini durdurmamışsa, yine de Sözleşme altındaki yükümlülüklerini yerine getirmekte kusur gösterdiklerini tespit etmiştir (karşılaştırma için bkz. *Volodina/Rusya*, yukarıda anılan, § 86).

179. Mevcut yasal ve icrai tedbirler çantası, müdahil olan yetkililere aralarından seçmek üzere ölçümlenmiş (ölümcül) tehlikenin düzeyine uygun ve orantılı bir dizi yeterli tedbir sunmalıdır.

182. AİHM devamında, hangi icrai tedbirlerin alınacağına ilişkin yetkililerin kararlarının, hem genel politika olarak hem de bireysel düzeyde, söz konusu yarışan hakların ve ilgili diğer kısıtların hassas bir tartımını kaçınılmaz olarak zorunlu kılacağını değerlendirmektedir.

183. Önleyici icrai tedbirler, iddia edilen fail üzerinde etkileri olduğundan, bir taraftan belirlendiği şekliyle hayata yönelik tehlikeye yeterli ve etkili bir karşılık sunmak üzere

seçilmeli; diğer taraftan ise alınan herhangi bir tedbir, devletlerin Sözleşme altındaki diğer yükümlülükleriyle uygun kalmalıdır. Ölçümlenen tehlikenin nitelik ve ağırlığı, alınacak herhangi bir koruyucu ve önleyici tedbirin orantılığı bakımından her zaman önemli bir etkidir. Özgürlükten yoksun kılmayı gerektiren tedbirler bakımından, Sözleşme'nin 5. maddesi kendine özgü kısıtlamalar getirmektedir.

184. AİHM, Sözleşme'nin 5. maddesi uyarınca izin verilebilir olması için, herhangi bir özgürlükten yoksun bırakmanın hem devletin ulusal hukuku uyarınca hukuki olması hem de bahsedilen hükmün 1. fıkrasında ortaya konan sınırlı şekilde sayılmış tutuklama gerekçelerine uygun düşmesi gerektiğini yinelemektedir.

185. Bu bakımdan AİHM ilk olarak, ancak suçun hemen gerçekleştirileceği zaman ve yerin ve olası mağdur veya mağdurlarının yeterince belirlenmiş olması halinde; 5/1 (b) maddesi (bir mahkeme tarafından yasaya uygun olarak verilen bir karara uymama sebebiyle veya yasanın öngördüğü bir yükümlülüğün uygulanmasını sağlamak amacıyla özgürlükten yoksun kılma) anlamında cezai suç işlememe yükümlülüğünün “belirli ve somut” görülebileceğini yinelemektedir.

186. AİHM ikinci olarak, 5/1 (c) maddesinin ikinci kolunun (bir kişinin suç işlemesinin önlemek için gerekli tutuklama) ceza soruşturmaları dışındaki önleyici tutuklamalara uygulandığını kabul etmiştir (bkz. *S./ve A./Denmark* [BD], No. 35553/12 ve diğer 2 başvuru, §§ 114-116, 22 Ekim 2018). Bununla birlikte AİHM ikinci kol bağlamında daha önceden, bu hükmün yetkililerce tehlikeli ya da hukuka aykırı eylemlerde bulunma potansiyeline sahip olarak algılanan bireylere karşı yöneltilen genel bir koruma politikasına izin vermediğine hükmetmişti. Bu tutuklama gerekçesi, sözleşmecî devletlere özellikle işleneceği yer ve zaman ve olası mağdurları bakımından somut ve belirli suçları önleme yolu sunmanın ötesinde bir şey yapmamaktadır. İçtihatlarında AİHM, koruma amaçlı böyle tutuklamalara ancak çok kısa zaman süreleri için izin vermişti (bkz. *Ostendorf/Almanya* (No. 15598/08, § 75, 07 Mart 2013) kararında dört saat ve *S.V. ve A./Danimarka* kararında (§§ 134 ve 137) sekiz saat).

187. Üçüncü olarak AİHM, 5/1 (c) maddesinin yargılama öncesi tutuklamaları kapsayan ilk kolu açısından, bu hükmün yalnızca hâlihazırda işlenmiş bir suça ilişkin ceza soruşturmaları bağlamında uygulanabileceğini yinelemektedir. Yargılama öncesi tutuklama bu itibarla, hakkında ceza soruşturmasının sürmekte olan mevcut bir suça ilişkin makul bir şüphe gerekçesiyle haklı kılındığı ölçüde önleyici tedbir işlevi görebilir.

188. 5/1 (c) maddesi altındaki tutuklama kararlarına gelince AİHM, yargılama öncesi tutuklama asla saf bir önleyici tedbir olarak kullanılamamakla birlikte; önleyici icrai tedbire olası ihtiyacı düşünerek yapılacak herhangi bir risk analizinin olgularının ve sonuçlarının, yeni suç tehlikesinin değerlendirilmesi bağlamında dikkate alınabileceğini (geçmiş yaşam ve ölümcüllük tehlikesi öngörüsü) kaydetmektedir. Bu gerekçeyle özgürlükten yoksun bırakma, her zaman ulusal hukukta yeterli bir temeli gerekli kılmaktadır. Tutuklamaya yönelik ulusal ölçütleri karşılamakta kusur, yetkileri kapsamındaki ve belirlenen tehlike düzeyini yeterince karşılayan daha az müdahaleci diğer tedbirleri alma yükümlülüğünden yetkilileri kurtarmamaktadır.

(v) Aile İçi Şiddet Bağlamında Devlet Makamlarına Düşen Yükümlülüklerin Özeti

190. Özetlemek bakımından AİHM, aile içi şiddet iddialarına hızlı bir karşılığın yetkililerden beklendiğini yinelemektedir. Yetkililer, müstakil, proaktif ve kapsamlı bir risk analizi yaparak belirli bir veya birden fazla aile içi şiddet mağdurunun hayatına yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin olup olmadığını tespit etmelidir. Tehlikenin gerçekliği ve yakınlığı, aile içi şiddet davalarının kendine özgü bağlamı hesaba katılarak değerlendirilmelidir. Eğer risk analizinin neticesi, hayata yönelik gerçek ve yakın bir tehlikenin bulunduğu ise yetkililerin önleyici icrai tedbir alma yükümlülüğü harekete geçirilir. Böyle tedbirler, ölçümlenen tehlike düzeyi bakımından yeterli ve orantılı olmalıdır.

2. Yukarıdaki İlkelerin Mevcut Davaya Uygulanması

(a) Yetkililerin Aile İçi Şiddet İddialarına Hızlıca Tepki Verip Vermediği

191. AİHM en baştan, önündeki diğer aile içi veya cinsiyet temelli diğer çoğu olaydan farklı olarak mevcut durumda, başvuranın aile içi şiddet iddialarına cevap vermekte ulusal makamlar tarafında hiçbir gecikme ya da hareketsizlik olmadığını vurgulamaktadır. Aksine yetkililer, hem 2010'da hem de 2012'de başvuranın iddialarına hemen yanıt vermiş, delil toplamış ve yasaklama ve koruma emirleri çıkarmıştır. Bu bağlamda AİHM, Güvenlik Polis Yasası'nın 38a maddesi altındaki bir müdahale durumunda polisin değerlendirmeye alınacak özel risk faktörleri kontrol listesinin bulunduğunu kaydetmektedir.

192. Başvuran beyanlarında, yetkililer tarafındaki herhangi bir gecikme veya hareketsizlikten şikâyet etmemiş fakat bundan ziyade alınan tedbirlerin seçimine yönelik bunu yapmıştır.

193. Dahası AİHM, bildirimde bulunmasının ardından aile konutuna başvuranla birlikte geldiğini; böylelikle kocasıyla tek başına karşılaşmamasını sağladığını kaydetmiştir. E.'den

korunmak için elinde olan daha fazla seçenekler hususunda onu bilgilendirmiştir. Görevliler sonrasında sorgulamak için kocayı onlarla birlikte polis merkezine götürmüş ve aile konutunun anahtarlarını ondan almıştır. İlave olarak AİHM, başvuranın aile içi şiddet iddialarına yanıt veren polis görevlilerinden birinin aile içi şiddet vakalarını ele almakta özel eğitilmiş ve tecrübeli olmasını memnuniyetle karşılamaktadır.

194. AİHM, yukarıdaki tedbirlerin, yetkililerin başvuranın aile içi şiddet iddialarına yönelik hızlı karşılıklarında gerekli hususi özeni sergilediklerini gösterdiğini değerlendirmektedir.

(b) Risk Analizinin Mahiyeti

195. Yetkililerin risk analizinin mahiyeti bakımından AİHM, olaylara, sonradan edinilen bilgilere göre değil sıkı sıkıya ilgili zamanda yetkililerce bilindiği şekliyle bakması gerektiğini yinelemektedir (bkz. *Bubbins/Birleşik Krallık*, No. 50196/99, § 147, AİHM 2005-II (alıntılar)).

196. AİHM ilk olarak, yetkililerin risk analizini müstakil ve proaktif bir şekilde gerçekleştirdiğinden tatmin olmuştur. Polis, sadece başvuranın sunduğu olay anlatımına dayanmamış fakat değerlendirmelerini diğer birkaç etken ve delil unsuruna da dayandırmıştır. Polis, başvuranın ihbarı gününde, doğrudan müdahil olan bütün kişileri (başvuranı, kocasını ve çocuklarını) sorgulamıştır. İfadelerinin detaylı kayıtlarını kaleme almış ve başvuranın maruz kaldığı görülebilir yaralarının fotoğraflayarak delil toplamışlardır. Başvuran, tıbbi muayeneden de geçmiştir.

197. Dahası polis, E.'ye karşı verilen önceki yasaklama ve koruma emirlerine ve geçici uzaklaştırma emirlerine ve tedbirlere dair online bir araştırma gerçekleştirmişti. Başvuranın eşinin adına kayıtlı herhangi bir silah olup olmadığını kontrol etmişlerdi. AİHM bu bakımından, iddia edilen bir şiddet failinin ateşli silahlara erişiminin ya da bunlara sahip bulunup bulunmadığının kontrol edilmesinin önemli olduğunu yinelemiştir (bkz. *Kontrová/Slovakya*, yukarıda anılan, § 52 ve İstanbul Sözleşmesi'nin 51 maddesi).

198. AİHM ikinci olarak, polis tarafından gerçekleştirilen risk analizinin, kaleme aldıkları rapordan görülebileceği üzere bu bağlamdaki ana bilinen risk etkenlerini göz önüne aldığını tespit etmektedir. Bir tecavüzün bildirildiği, başvuranda hematom şeklinde görülebilir şiddet izlerinin olduğu, gözü yaşlı ve çok kormuş olduğu, tehditlere konu olduğu ve çocukların da şiddete maruz kaldığı şartları dikkate almışlardır. Polis, birçok ilgili diğer risk faktörlerini, yani bildirilmiş ve bildirilmemiş bilinen önceki şiddet eylemlerini, gerginliği, işsizlik, boşanma ve/veya ayrılık gibi stres etkenlerini ve E.'nin şiddeti önemsizleştirmeye şiddetli meylini, not etmiştir. Ayrıca E.'nin davranışlarını, yani orta derecede kaygılı olmasını fakat işbirliği

yapmasını ve gönüllü biçimde polislerle birlikte polis merkezine gelmesini, göz önüne almışlardır. E.'nin davranışlarını ayrıca göz önüne almış ve onun adına kayıtlı hiçbir ateşli silah olmadığını not etmişlerdir.

199. AİHM yetkililerin, yukarıdaki belirli etkenleri tespit etmek suretiyle risk analizlerinde mevcut olaydaki aile içi şiddet bağlamını gereğince hesaba kattıklarını ortaya koyduklarını değerlendirmektedir.

200. Tehditlere gelince AİHM, bunların tamamının başvuranı, ona yakın olanları veya kendisini hedef aldığını kaydetmiştir. AİHM bu bağlamda, (yaşamsal) tehditlerin ciddiye alınması gerektiğini ve inanılabilirlikleri bakımından değerlendirilmeleri gerektiğini yinelemektedir (bkz. *Kontrová/Slovakya*, yukarıda anılan, § 52; *Branko Tomašić ve Diğerleri/Hırvatistan*, No. 46598/06, §§ 52 ve 58, 15 Ocak 2009 ve tümü yukarıda anılan *Opuz/Türkiye*, § 141; *Eremia/Moldova Cumhuriyeti*, § 60; *Talpis/İtalya*, § 111; *Halime Kılıç/Türkiye*, §§ 93 ve 94).

201. AİHM, vakaya ilişkin en ilgili olguların atılacak diğer adıma karar verirken nöbetçi savcının elinde olduğunu değerlendirmektedir. Savcı, polis tarafından aynı gün E. hakkındaki iddialara ilişkin ve çıkarılmasının hemen ardından yasaklama ve koruma emri hususunda bilgilendirilmiştir. Dosyadaki notunda davanın ana olgularını özetlemiş, ilave soruşturma adımlarını emretmiş ve E. hakkında soruşturma başlatmıştır. Yine aynı gün, talep ettiği raporlar savcıya ulaştırılmıştır.

202. Bu itibarla AİHM, standartlaştırılmış herhangi bir risk analiz usulü izlenmemiş olmakla birlikte; başvurana ilişkin yetkililerce yürütülen risk analizinin müstakil, proaktif ve kapsamlı olma şartlarını yerine getirdiğinden tatmin olmuştur.

(c) Başvuranın Oğlunun Hayatına Yönelik Gerçek ve Yakın Bir Tehlikenin Olduğunu Yetkililerin Bilip Bilmediği ya da Bilmelerinin Gerekip Gerekmediği

204. Yetkililer, sahip oldukları deliller temelinde, başvuranın yeni şiddet tehlikesi altında olduğu sonucuna varmış ve Güvenlik Polis Yasası'nın 38a maddesi uyarınca E.'ye karşı yasaklama ve koruma emri çıkarmıştı. Kayda değer ilgili tecrübe ve eğitimi olan polis görevlileri, bu değerlendirmenin yapılmasına müdahil olmuştur.

205. Çocuklarla ilgili olarak ayrı hiçbir risk analizinin açıkça gerçekleştirilmediği doğru olmakla birlikte; AİHM, ilgili vakitte mevcut bilgiler temelinde, bunun durumu değiştirmeyeceğini düşünmektedir.

206. Mevcut olayda yetkililerin elinde olan bilgilere göre çocuklar, E.'nin şiddet eylemlerinin veya tehditlerinin ana hedefi değillerdi. Bunlar doğrudan veya dolaylı biçimde başvurana yönelmişti. Yasaklama ve önleme emrinin çıkarılması hakkındaki rapor, çocuklardan Güvenlik Polis Yasası'nın 38a maddesi anlamında “mağdur” olarak açıkça bahsetmemekle birlikte; aynı gün saat 11:20’te savcılığa iletilen ceza soruşturması raporu, onlardan belirtilen suçların “mağdurları” olarak açıkça bahsetmiştir. Ek olarak, çocukların ifadeleri de bu rapora eklenmiştir. Yetkililer, yasaklama ve koruma emri yoluyla çocukların da aile içi alanda babalarının şiddet ve tacizden anneleri gibi korunacağını haklı şekilde varsayabilirdi. Ölümcül bir tehlike şöyle dursun, okullarında çocuklara yönelik herhangi bir tehdit belirtisi yoktu.

207. Başvuranın, eşinin tutuklanması haklı kılacak bir durumun bulunduğu yönündeki iddiasına dönülecek olursa; AİHM, başvuranın tutuklama kararı verilmesi iddiasının E.'nin işlediği iddia edilen yeni suçlara ve ceza kaydı temelinde yeniden suç işlemesi tehlikesine dayandırıldığını gözlemlemektedir. Yetkililer, E.'nin tehditlerinin tutuklamayı ya da yasaklama ve koruma emrinden daha sert önleyici tedbirleri haklı kılmak için yeterince ciddi veya inandırıcı bulunmamıştır. AİHM, ilgili vakitte sahip oldukları bilgiler temelinde, E.'nin bir ateşli silah edineceğinin, çocuklarının okuluna gideceğinin ve böylesine hızla yükselen olaylar içinde kendi oğlunun hayatına kastedeceğinin olası görünmediği şeklindeki yetkililerin değerlendirmesinin doğruluğunu sorgulamak için hiçbir neden görmemektedir.

209. AİHM, ilgili vakitte yetkililerce bilinen şeyler temelinde, ölümcül bir tehlike şöyle dursun, yasaklama emrinin verildiği alanlar haricinde başvuranın oğluna yönelik gerçek ve yakın bir yeni şiddet tehlikesine dair hiçbir emaresinin olmadığı hususunda Hükûmetle aynı fikirdedir. Yetkililerin analizi, baba tarafından işlenen ve asıl hedefi başvuran olan aile içi şiddet bağlamında çocuklara yönelik belirli düzeyde bir ölümcül olmayan tehlike tespit etmiştir. Yetkililerce hükmedilen tedbirler, çocuklara karşı herhangi bir yeni şiddet tehlikesini bastırmaya yeterli gibi görünmektedir. Yetkililer, gerekli bütün koruma tedbirlerini almakta eksiksiz ve itinalıydı. Aile içi şiddet bağlamında uygulandığı haliyle *Osman* testi uyarınca, çocukların hayatlarına karşı hiçbir gerçek ve yakın saldırı tehlikesi fark edilebilir değildir. Dolayısıyla, mevcut davanın şartlarında yetkililerin, özellikle başvuranın çocukları bakımından, özel veya kamusal alanlarda olsun, çocukların okullarına ilişkin olarak bir yasaklama emri çıkarılması gibi daha fazla koruyucu icrai tedbir alma yükümlülüğü bulunmamaktaydı.

210. AİHM ayrıca, Avusturya ceza hukukunun gereklerini ve Sözleşme'nin şüphelilerin haklarını koruyan 5. maddesinden kaynaklananları dikkate alarak E.'nin tutuklanmasına

hükmetmemeye karar veren Avusturya mahkemelerinin tespitlerini sorgulamak için bir neden bulmamıştır. AİHM bu bakımından, ulusal hukuka uygun olmadıkça, hiçbir tutuklamaya 5. madde altında izin verilmediğini yinelemiştir. Başvuranın 2. Maddeden doğan pozitif yükümlülüklerle ilişkin olarak tutuklama gerekçeleriyle ilgili ulusal yasal çerçeve hakkında hiçbir şikâyet dile getirmediği not edilmiştir. Bu itibarla, bu meselenin incelenmesi mevcut davanın kapsamı dışında kalmaktadır.

(d) Sonuç

211. AİHM, başvuranın aile içi şiddet iddialarına hızlıca yanıt verme ve olayın kendine özgü aile içi şiddet bağlamını dikkate alma hususunda yetkililerin gerekli hususi özeni sergilediği sonucuna ulaşmaktadır. Müstakil, proaktif ve kapsamlı risk analizi gerçekleştirmişler ve bir yasaklama ve koruma emri vermişlerdir. Ancak bu risk değerlendirmesi, başvuranın oğluna yönelik hiçbir gerçek ve yakın ölümcül tehlikeye işaret etmemiştir. Bu nedenle, yetkililer için bu bakımdan koruyucu icrai tedbirler alma yükümlülüğü tetiklenmemiştir.

212. Dolayısıyla, Sözleşme'nin 2. maddesinin esasa ilişkin kolunun herhangi bir ihlali söz konusu değildir.

213. Bu sonuç gözetildiğinde AİHM, iç hukuk yollarının tüketilmesi meselesine ilişkin Hükümetin itirazı hakkında hüküm kurmayı gereksiz bulmuştur (bkz., gerekli uyarlamalarla, *Bennich-Zalewski/Polonya*, No. 59857/00, § 98, 22 Nisan 2008).

II. SÖZLEŞME'NİN 14. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

214. Başvuran, aile içi şiddete karşı onu korumayarak devletin, bir kadın olarak ona ayrımcılık yaptığını iddia etmiştir. Bununla birlikte AİHM, bu şikâyetin ilk başvuruda değil Büyük Daire'ye 10 Ocak 2020 tarihinde sunduğu görüşlerinde dile getirdiğini kaydetmektedir.

215. Nihai ulusal karar başvurana 16 Haziran 2015 tarihinde tebliğ edildiğinden, bu şikâyet altı aylık zaman diliminin dışında yapılmıştır ve kabul edilemez bulunması gerekmektedir (bkz. *Denisov/Ukrayna* [BD], No. 76639/11, §§ 135 ve 136, 25 Eylül 2019).

BU GEREKÇELERLE, AİHM:

1. Oybirliğiyle, Sözleşme'nin 14. maddesine ilişkin şikâyeti *kabul edilemez bulmuştur*;
2. Oy çokluğuyla, Hükümetin iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazını *esasla birleştirmiş* ve bu hususta hüküm kurulmasına gerek olmadığına karar vermiştir;
3. Yediye karşı on oyla, Sözleşme'nin 2. maddesinin ihlal edilmediğine *karar vermiştir*.

Yargıç Koskele, yargıçlar Lubarda, Ravarani, Kucsko-Stadlmayer, Poláček, Ilievski, Wennerström ve Sabato'nun katıldığı bir mutabık görüş açıklamıştır.

Yargıçlar Turković, Lemmens, Harutyunyan, Elósegui, Felici, Pavli ve Yüksel, ortak muhalif görüş açıklamışlardır.

Yargıç Elósegui, muhalif görüş açıklamıştır.

Bu görüşler, karara eklidir.